

Поляков Андрій Павлович, д.т.н., проф., Вінницький національний технічний університет, farv@inmt.vntu.edu.ua

Гембарський Олег Степанович, викл., Академія сухопутних військ імені Петра Сагайдачного

Пушкар Олексій Васильович, студ., Вінницький національний технічний університет, pushkar-olexsiy@ua.fm

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ТРЕНАЖЕРНИХ КОМПЛЕКСІВ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ВОДИЇВ МАШИН ІНЖЕНЕРНОГО ОЗБРОЄННЯ.

Ключові слова: тренажерний комплекс, ефективність застосування машин інженерного озброєння, підготовка водіїв машин інженерного озброєння.

На сучасному етапі розвитку машин спеціального призначення, в тому числі машин інженерного озброєння, виникла потреба у професійній та якісній підготовці екіпажів, для забезпечення ефективного їх використання під час виконання поставлених завдань. При існуючій системі підготовки екіпажів витрачається значний ресурс машин спеціального призначення та обладнання, яке на них встановлено, це обумовлює зменшення часу їх використання за призначенням.

Одним із шляхів зменшення експлуатаційних витрат та збереження ресурсу машин спеціального призначення є використання тренажерних комплексів з відповідним програмним забезпеченням. Також з часом навички які не використовуються членами екіпажу машини спеціального призначення втрачаються, тому доцільно проводити допідготовку або перепідготовку водіїв та членів екіпажів машин інженерного озброєння з використанням тренажерних комплексів, застосування яких, поряд з безумовним дидактичним ефектом, дає немалий економічний ефект за рахунок відсутності витрати паливно-мастильних матеріалів, амортизаційних витрат техніки, витрат, пов'язаних з ремонтом техніки внаслідок неправильної експлуатації, тощо.

Використання тренажерних комплексів для підготовки водіїв та членів екіпажів машин спеціального призначення може забезпечити наступні **можливості**:

- підтримувати у членів екіпажів необхідного рівня навичок, бойової злагожденості;
- оцінити об'єктивно рівень підготовки усіх членів екіпажу до виконання поставленого завдання;
- організувати зв'язок з тактичними заняттями, тренуваннями на тренажерах та підготовкою на полігоні;
- проводити тренування наближені до реальних умов.

Ефективність виконання поставленого завдання залежить не лише від якості підготовки та навиків водія, а також від злагожденості дій усього екіпажу. Отже підготовку водіїв потрібно проводити разом з екіпажем машин інженерного

озброєння, що в разі покращить мобільність та якість виконання поставленого завдання.

Тому рекомендується застосовувати для підготовки водіїв машин інженерного озброєння тренажерний комплекс, за допомогою якого можливо буде поєднати комплексні, індивідуальні та тактичні тренажери, використання яких разом з теоретичними і практичними навчаннями дозволить проводити якісну, ефективну та безперервну підготовку екіпажів машин інженерного озброєння, спрямовану на злагодження роботи екіпажів, набуття навичок та підвищення рівня майстерності усіх його членів.

Тренажерний комплекс складається з індивідуальних тренажерів механіка-водія та оператора спеціального обладнання, комплексного та тактичного тренажера. Індивідуальний тренажер водіння забезпечує підготовку механіка-водія, набуття ним навичок для рушання, подолання різних перешкод, орієнтації на місцевості при різних погодніх умовах, а також виконання вправ, які передбачені вимогами курсу водіння. Для відтворення динамічних характеристик машини при різних дорожніх умовах тренажер встановлюється на три- або шестиступеневу платформу.

За рахунок комплексного та тактичного тренажеру досягається злагодження екіпажів під час виконання навчальних і контрольних вправ. Також здійснюється технічна, тактична і розвідувальна підготовка екіпажів машин інженерного озброєння в умовах, наближених до бойових. Отримується оцінка рівня підготовленості членів екіпажу.

Для підготовки двох і більше екіпажів спеціальної техніки або машин інженерного озброєння рекомендується використовувати декілька тренажерних комплексів, які будуть з'єднанні в один тактичний тренажер за допомогою локальної мережі.

Тактичний тренажер – це повнофункціональний тренажно-моделюючий комплекс у вигляді взаємопов'язаної системи напівнатурних комплексних тренажерів машин інженерного озброєння взводу зі штатними засобами зв'язку, об'єднаних локальною мережею та функціонуючих в реальному вимірі часу в єдиній імітованій тактичній обстановці.[1]

Таким чином застосування тренажерних комплексів дозволяє забезпечити впровадження основних принципів підготовки екіпажів машин спеціального призначення та забезпечити об'єктивний контроль рівня підготовленості екіпажів і злагодженості підрозділів, при збільшенні економічності.

Література

1. Рудковський О.М. Інтегрування системи тренажерів у процес бойової підготовки підрозділів сухопутних військ/ О.М. Рудковський//Військово-технічний збірник. 2013 – С.99-104.